# Clifford D. Simak

# A FOST ODATĂ PE MERCUR

În româneşte de Dorin A. GROZA şi Radu TUDOR[1]

[1]Titlul original *Mutiny on Mercury*, a apărut în Wonder Stories, martie 1932. Povestirea a apărut în limba română în nr. 333/01.10.1968 din „Colecția Povestiri ştiințifico-fantastice”.

Bătrânul Crippie şedea în camera de comandă şi, încântat, scotea sunete pătrunzătoare din vioară. Pe şesul ars de soare din jurul Centrului de forța mercurian, globurile policrome, înțelegându-i parcă gândurile, lua forma colinelor pământeşti şi se legănau ritmic.

Pisica Matilda şedea în dulapul frigorific, cătând supărată la plăcile de carne congelată, care atârnau deasupra capului ei, şi mieuna moale. Sus, în cabinetul din partea superioară a camerei de fotoelemente, care constituia centrul stației, Cart Craig se uita nervos, peste masă, la Norman Page. La distanța de o sută de mile, Kunt Anderson, îmbrăcat în uriaşul scafandru cu fotoelemente, privea neîncrezător spre norul cosmic.

Telefonul zbârnâia cu insistență. Craig se întoarse pe scaun, ridica pârghia şi mormăi în receptor ceva.

— Kunt la aparat, şefule. Radiațiile înăbuşeau glasul, îl făceau difuz.

— Ei, cum merge? strigă Craig. Ați găsit ceva?

— Da, ceva uriaş, răspunse glasul lui Kunt.

— Unde?

— Notează coordonatele.

Craig luă creionul şi începu să noteze repede: glasul din aparat şuiera şi pârâia.

— Unul atât de mare n-am mai văzut, scârțâi glasul. Totul este al naibii de încurcat. Instrumentele ni s-au stricat pur şi simplu.

— Va trebui să-l lovim cu un obuz, spuse surescitat Craig. Desigur, ne va consuma o groază de energie, dar trebuie s-o facem. Dacă chestia aia începe să se deplaseze...

Glasul lui Kunt şuiera, trosnea şi se pierdea în spațiu, şi Craig nu mai putea distinge nici un cuvânt.

— Întoarce-te imediat! strigă Craig.
— E primejdios… Nu vă apropiaţi de el…
Până la Craig ajunse glasul lui Kunt, înăbuşit de bruiaj.
— Şi mai e ceva… al dracului de nostim…
Glasul se stinse.
Craig strigă în microfon:
— Despre ce-i vorba, Kunt? Ce este nostim? Tăcu, deoarece deodată şuieratul, trosniturile şi fluierăturile bruiajului încetaseră. Craig întinse mâna stângă spre tabloul de comandă şi apăsa o manetă. Tabloul vui sub acţiunea afluxului uriaş de energie. Acolo, pe Mercur, pentru a menţine direcţia undelor, erau necesare mari cantităţi de energie. Nu urmă nici un crâmpei de răspuns, legătura nu se restabili.
— Va să zică, s-a întâmplat ceva acolo! Transmisia s-a întrerupt.
Craig păli şi se ridică, privind prin luminătorul cu filtru de radiaţii şesul incolor. Încă nu era cazul să se nelinişească. Trebuia să aştepte până la întoarcerea lui Kunt. Asta se va întâmpla curând. Doar îi ordonase să se întoarcă imediat, iar maşinile speciale *tout-terrain* se deplasează repede.
Dar dacă Kunt nu se mai întoarce? Dacă norul cosmic s-a deplasat? Kunt i-a spus că nu mai văzuse unul atât de uriaş. Desigur, se întâlnesc adesea asemenea nori, trebuie să fii atent tot timpul, dar de obicei nu sunt atât de mari încât să te nelinişească. Sunt mai mult un fel de vârtejuri mai puţin periculoase decât stânjenitoare. Trebuie numai să fii atent şi să te fereşti să intri în ele. Dar dacă un vârtej mare ar începe să se deplaseze, el ar putea înghiţi chiar şi staţia.
Globurile s-au transformat pentru o clipă în nişte pământeni cu săpăligi în mâini târşindu-şi picioarele; ridicau praf, săreau şi dădeau din mâini. Părea ceva absurd, ca şi

sperietorile dănțuitoare.

Câmpiile mercuriene se întindeau până la orizont - şesuri cu praf învolburat. Soarele albastru, strălucitor părea monstruos pe fondul negru al cerului; limbi de flăcări purpurii izbucneau din el, răsucindu-se ca nişte brațe, ca nişte cleşti. Mercur se afla mai aproape de Soare decât celelalte planete; îi despărțeau doar vreo 29 milioane de mile. Iar vârtejurile se formau, probabil, tocmai din cauza apropierii de Soare şi a erupțiilor solare. Dar poate că petele solare n-au nici o legătură cu acestea. Cine ştie?

Craig îşi aduse aminte de Page numai când acesta tuşi. Craig se întoarse la masă.

— Sper, spuse Page, că nu te-ai răzgândit. Planul acesta înseamnă foarte mult pentru mine.

Deodată Craig se mânie: cât de sâcâitor era individul ăsta!

— Ți-am spus o dată, mârâi el. Ajunge! Eu nu-mi schimb hotărârile.

— Nu-nțeleg de ce eşti împotrivă, ripostă încăpățânat Page. În fond, aceste Globuri colorate...

— Nici un fel de globuri, îl întrerupse Craig. Planul dumitale este o adevărată nebunie, ți-o poate spune oricine.

— Poziția dumitale mă miră, insistă Page. La Washington m-au încredințat...

— Puțin îmi pasă de ce te-au încredințat la Washington, urlă Craig. Ai să te-ntorci de îndată ce soseşte nava cu oxigen. Şi te vei întoarce fără Globuri colorate.

— N-o să pierzi nimic. Sunt gata să plătesc pentru toate serviciile.

— Sau să-ncerc să-ți explic încă o dată, spuse Craig fără să acorde atenție mitei oferite. Vreau să-nțelegi în sfârşit: Globurile colorate sunt indigenii lui Mercur. *Ele* au apărut primele pe această planetă, ele locuiau aici când au venit

oamenii şi vor rămâne, probabil, pe Mercur şi după ce oamenii îl vor părăsi. Ele nu se ating de noi şi noi nu ne atingem de ele. Şi le lăsăm în pace dintr-un motiv al dracului de simplu: ne este frică de ele, deoarece nu ştim de ce sunt în stare dacă le-am tulbura.

Page deschise gura pentru a obiecta, dar Craig îi făcu semn cu mâna să tacă şi continuă:

— Organismul lor, format din pure acumulări de energie, colectează, ca şi noi, energia Soarelui. Doar că noi o primim pe căi ocolite, ca rezultat al proceselor chimice, iar ele - direct de la Soare, fapt datorită căruia sunt mai puternice decât noi. Iată aproape tot ce se spune despre ele. Mai mult nu ştim nimic, cu toate că le observăm de cinci sute de ani.

— Le socoteşti drept fiinţe raţionale? întrebă ironic Page.

— De ce n-ar fi? i-o tăie Craig. Crezi că, dacă nu putem intra în comunicaţie cu ele, înseamnă asta că n-au raţiune? Pur şi simplu nu doresc să comunice cu noi. Dacă nu ne vorbesc, nu înseamnă că nu gândesc. Poate ca inteligenţa lor n-are o bază comună cu cea umană. Poate că-l considera pe om drept o vieţuitoare aparţinând unei specii inferioare şi nu doresc să-şi piardă timpul cu noi.

— Ai înnebunit! exclamă Page. Doar şi ele ne-au observat în toţi aceşti ani. Au văzut ce ştim să facem. Ne-au văzut cosmonavele. Au văzut cum am construit staţia. Au văzut cum transmitem energie pe alte planete, la distanţe de milioane de mile de Mercur.

— Just, se învoi Craig, au văzut toate astea. Dar ce impresie crezi că le-a produs? Omul se consideră un mare constructor, dar te-ai străduit în mod deosebit să discuţi cu un păianjen, cu un graur, cu o viespe? Pariez că nu. Deşi aceştia sunt şi ei mari constructori.

Page se răsuci supărat în fotoliu şi spuse:

— Dacă ele se află la un nivel superior, unde le sunt realizările? Unde sunt oraşele, maşinile, civilizația?

— Dar poate, presupuse Craig, că au depăşit cu mii de ani maşinile şi oraşele? Poate că au atins acea treaptă a civilizației când nu mai sunt necesare mecanismele? Ciocăni cu creionul în masă. Ascultă. Aceste Sfere sunt nemuritoare. Asta este neîndoielnic. Nimic nu le poate ucide. După cum vezi, ele nu sunt corporale, sunt doar acumulări de energie. Prin aceasta s-au adaptat mediului înconjurător. Şi mai ai îndrăzneala să te gândeşti că ai putea prinde pe vreuna. Neştiind nimic despre ele, vrei să le duci pe Pământ şi să le prezinți la circ sau în loc de reclamă rutieră, pentru distracția unor gură-cască.

— Dar oamenii vin special încoace ca să le vadă, obiectă Page. Ştii doar astă. Iar biroul turistic le cere necontenit...

— Asta-i altceva, îl întrerupse Craig. La ele acasă se pot strâmba după pofta inimii; nu-i treaba noastră. Dar n-avem dreptul să le scoatem de aici pentru exhibiții terestre. Asta ar provoca o serie întreagă de neplăceri.

— Dar dacă sunt atât de-ale naibii de inteligente, izbucni Page, de ce se strâmbă aşa? N-apuci să te gândeşti la ceva, că ele îți şi reprezintă gândul... Cei mai mari mimi ai sistemului solar! Şi nimic nu reprezintă corect... totul divine strâmb şi deformat. Asta ce-nseamnă?

— Nu-i nimic de mirare, răspunse Craig, niciodată în creierul omului nu se nasc idei perfect închegate. Sferele colorate le prind imediat şi le dau viață. Gândindu-te la ceva, dumneata nu-ți dai osteneala să prelucrezi gândurile în detaliu - gândurile îți sunt fragmentate. Ce pretenții poți avea de la Sfere? Ele culeg ceea ce le dăm şi completează lipsurile după cum le vine. Şi iată ce se-ntâmplă. Te gândești la cămile şi înaintea ta au şi apărut cămile cu coarne fluturând, cămile

cu 4 sau 5 cocoaşe, un şir nesfârşit de cămile fantastice.

Şi aruncând enervat creionul, Craig urmă:

— Şi să nu-ți închipui că Globurile colorate procedează astfel ca să ne distreze. Mai curând cred că noi avem intenția să le distrăm. Şi atunci se distrează, la rândul lor. În definitiv, nu-i exclus să ne rabde doar pentru gândurile noastre nostime. Când au apărut aici prima dată oamenii, indigenii arătau ca simple globuri multicolore care se rostogoleau pe suprafața lui Mercur; aşa le şi numeau pământenii: Globuri colorate. Apoi însă ele au început să ia forma oricărei plăsmuiri umane.

— Voi comunica la Washington, căpitane Craig, modul în care te comporți, izbucni Page.

— Dracu' să te ia, comunică! spuse amenințător Craig. Se pare că ai uitat unde eşti. Nu te afli pe Pământ, unde prin mită, prin linguşire, prin forță omul poate obține aproape tot ce doreşte. Aici este Centrul energetic de pe emisfera luminată a lui Mercur, principala sursă de energie, care alimentează toate planetele. Dacă stația se defectează, undele purtătoare de energie se întrerup, iar întregul sistem solar este dat peste cap. Craig ciocăni în masă: *aici comand eu*, iar dumneata o să te supui ca toți ceilalți. E treaba mea să urmăresc funcționarea stației, transmiterea regulată a energici pe alte planete. Nu voi permite unui ignorant să mă bage în bucluc. Cât timp sunt eu aici, nimeni nu va îndrăzni să tulbure Sferele colorate. Avem şi fără asta destule griji.

Page se îndreptă spre uşă, dar Craig îl opri, spunându-i pe un ton scăzut.

— Vreau să te previn. În locul dumitale n-aş încerca să fur maşina. După fiecare călătorie balonul de oxigen este scos şi este închis în dulap. Singură cheie se găseşte la mine.

Privi trist în ochii lui Page şi continuă:

— Desigur, în maşină mai rămâne puțin oxigen, care ar ajunge pentru vreo jumătate de oră, poate chiar pentru mai puțin. Dar nu pentru mai mult. Nu-i prea plăcut să rămâi fără oxigen. Abia deunăzi, în apropierea uneia dintre stațiile Centurii de Apus, au dat peste un flăcău care pățise ceva...

Page ieşi, trântind uşa.

Sferele încetaseră să danseze şi se rostogoleau lin pe şes. Din când în când, una dintre ele lua forma vreunui obiect, dar o făcea leneş, nehotărât şi revenea imediat la starea precedentă.

„Cred că bătrânul Crippie şi-a lăsat vioara. Puțin probabil să se-ntâmple ceva. Pe stațiile automatizate atenția nu-i solicitată decât la minimum”.

Camera de comandă era plină de aparatele care, pocnind, zăngănind, trosnind, bolborosind, dirijau fluxul energetic spre Centura de Apus şi direcționau undele spre puncte ale Universului, unde erau recepționate de substațiile ce formau centurile inelare ale celorlalte planete. E suficient ca un aparat să nu funcționeze, e de ajuns o deviere de o fracțiune de grad şi... Craig se cutremură, închipuindu-şi unda cum se implântă cu o forță înspăimântătoare într-o planetă, într-un oraş.

Dar este exclusă orice defecțiune; niciodată nu s-a întâmplat una ca asta şi nici nu se va întâmpla. Mecanismul este perfect fiabil; a trecut multă vreme de când Mercur trimitea pe astrocargouri gigantice grupuri de transformatoare spre alte lumi. Da, aceasta energie cu adevărat nesecată era transmisă la distanțe de milioane de mile, prin unde rectilinii. Această energie o căpătau fermele de pe Venus, minele din Marte, uzinele chimice şi criolaboratoarele de pe Pluton.

În camera de comandă mai existau şi alte aparate nu mai

puțin importante: maşina atmosferică - ea compunea amestecul de aer, folosind oxigenul lichid, azotul şi celelalte gaze din cisternele pe care astronavele le aduceau, o dată pe lună, de pe Venus; instalația frigorifică; maşina care reglează forța gravitațională.

Craig auzi paşii grei ai lui Crippie pe scară şi se întoarse spre uşă chiar în momentul în care bătrânul intra în cameră.

— Pământul abia a ieşit din opoziție, spuse Crippie. Stația de pe Venus a căpătat o sarcină energetică suplimentară.

Craig dădu din cap: totul mergea în ordinea stabilită. De îndată ce Soarele se găsea între o planetă oarecare şi Mercur, energia suplimentară produsă pe acesta era preluată de substațiile proximei planete care o retransmiteau celei ecranate de Soare până când opoziția dispărea.

Craig se ridică şi, apropiindu-se de luminator, începu să privească şesurile prăfuite. La orizont se ivi un punct; se apropia rapid prin deşertul mort şi cenuşiu.

— Kunt! exclamă Craig.

Crippie se îndreptă spre uşă.

— Mă duc să-i întâmpin. Ne-am înțeles să jucăm azi o partidă de şah.

— Mai întâi, spuse Craig, să vină la mine.

— Bine, răspunse Crippie.

...Craig nu putea de loc să adoarmă. Ceva îl neliniştea. Ceva nedeterminat, deoarece nu exista nici un motiv de nelinişte. Unda radio arăta că marele vârtej se deplasează foarte încet, cu câteva picioare pe oră şi în sens opus stației. Detectoarele nu descoperiseră alte vârtejuri. Se părea că totul este în regulă. Şi totuşi o seamă de fleacuri - bănuieli, impresii neclare - nu-i dădeau pace. Iată, de pildă, Kunt; era acelaşi ca întotdeauna, dar discutând cu el, Craig încerca un sentiment neînțeles. Ar fi zis chiar - neplăcut; fără să-şi dea

seama de ce, simți că-l furnica pe spinare, iar părul i se făcu măciucă.

Şi, colac peste pupăză, acest Page. Te pomeneşti că tâmpitul ăla blestemat o întinde ca să prindă Sfera, şi atunci nu mai scapi de buclucuri. Ciudat, cum se face că lui Kunt i s-au defectat stațiile de radio, atât cea din costum cât şi cea din maşină. Ca şi cum le-ar fi măturat fluxul de energie. Kunt nu putea să explice cum s-a întâmplat asta, de fapt nici n-a încercat. A ridicat doar din umeri. Câte nu se mai întâmplă pe Mercur!

Craig renunță la încercările de a adormi. Îşi vârî în papuci picioarele, se duse la luminator, ridică jaluzeaua şi privi afară. Sferele colorate continuau să se rostogolească prin praf. Deodată una dintre ele se transformă într-o uriaşă sticlă de whisky, se ridică în aer, se înclină, iar lichidul curse pe jos. Craig hohoti; „Bătrânul Crippie visează că bea".

Se auzi o bătaie timidă în uşa. Craig se întoarse brusc. O clipă rămase locului, reținându-şi răsuflarea şi trăgând cu urechea, ca şi cum ar fi aşteptat un atac. Apoi râse încet. Era cât pe-aci să facă o prostie. Nervii erau de vină. N-ar strica să bea ceva. Din nou o bătaie timidă, dar totuşi mai insistentă.

— Intră!

Crippie se strecură în cameră.

— Mă gândeam că nu dormi, spuse el.

— Ce s-a-ntâmplat, Crippie?

Craig se simți din nou încordat. Nu-l mai țineau de loc nervii. Crippie veni mai aproape.

— Kunt, şopti el, Kunt m-a bătut la şah. De şase ori la rând, fără să-mi de vreo şansă de revanşă.

În cameră izbucni hohotul lui Craig.

— Înainte, câştigam fără nici o trudă, stărui bătrânul. Uneori, chiar îl lăsam dinadins să câştige, ca să nu se

plictisească şi să nu renunțe la joc. Astă-seară mă şi pregăteam să-i trag o bătaie şi iată că deodată...

Crippie se încruntă, iar mustățile îi tresăriră:

— Şi asta nu-i totul, fir-ar să fie al dracului! Am impresia că deodată Kunt s-a schimbat...

Craig se apropie de bătrân şi-l apucă de umăr.

— Înțeleg, spuse. Înțeleg foarte bine ce simți.

Din nou îşi aminti cum i se făcuse părul măciucă adineauri când vorbise cu Kunt.

Clipind din ochii săi spălăciți, Crippie dădu din cap.

Craig se răsuci pe călcâie şi începu să-şi dezbrace pijamaua.

— Crippie, rosti el brusc, ia imediat revolverul, coboară în camera de comandă şi încuie-te acolo. Nu te duce nicăieri până nu mă-ntorc. Şi nu da drumul înăuntru nimănui.

Se uită trist la bătrân:

— Înțelegi ? Nimănui! Dacă eşti silit, trage. Dar fii atent, nimeni să n-atingă manetele.

Crippie îşi holbă ochii şi-şi înghiți saliva.

— Crezi c-o să avem neplăceri? întrebă el cu glasul tremurător.

— Nu ştiu, îi răspunse sec Craig, dar vreau să aflu.

Jos, în garaj, Craig privi supărat spre locul gol, unde trebuia să se găsească maşina lui Page. Dispăruse! Craig se apropie furios de locul unde erau păstrate baloanele cu oxigen. Văzând că broasca dulapului era neatinsă, vârî în ea cheia. Capacul sări în sus: toate baloanele erau la locul lor, unul lângă altul, fixate la instalația de încărcare. Craig stătea şi se uita la baloane şi nu-i venea să-şi creadă ochilor.

„Toate-s la locul lor! Înseamnă că Page a plecat cu maşina fără să aibă o rezervă suficientă de oxigen, aşa că va pieri de o moarte chinuitoare în deşerturile lui Mercur”.

Craig se întoarse ca să plece, dar deodată se opri. Prin minte îi treceau tot felul de gânduri. N-avea nici un sens să-l urmărească pe Page. Probabil nerodul ăla era deja mort. O adevărată sinucidere. Şi doar îl prevenise! El, Craig, va avea de furcă? S-a întâmplat ceva acolo, la norul cosmic. Mai întâi trebuia să alunge bănuielile chinuitoare ce-i frământau creierul. Trebuia să verifice anumite lucruri. N-avea când să urmărească morții. Un tâmpit blestemat, un sinucigaş! Pur şi simplu a înnebunit, închipuindu-şi că poate prinde o Sferă colorată.

Craig deconectă linia, închise furios robinetul balonului, desfăcu legătura şi scoase din dulap balonul; era greu: aşa şi trebuia să fie, pentru a rezista la presiunea de 200 de atmosfere. Apoi porni prin garaj spre maşină, când pisica Matilda țâşni pe scara în jos şi i se încurcă între picioare. Craig se poticni, gata să cadă, dar izbuti cu greutate să-şi păstreze echilibrul şi înjură cu priceperea dobândită numai după un lung antrenament.

— Miau! făcu sociabil Matilda.

*

Era ceva nereal în partea însorită a lui Mercur şi asta mai mult simțeai decât vedeai. De acolo, Soarele părea de nouă ori mai mare ca de pe Pământ, iar termometrul nu arăta niciodată mai puțin de 340°C. În arşița asta înspăimântătoare, amplificată de intensele radiații ale Soarelui, oamenii trebuiau să poarte costume cosmice cu fotoelemente, să circule în maşini cu fotoelemente şi să trăiască în stația de energie, care nu era altceva decât un puternic fotoelement.

Energia electrică putea fi condusă, dar dogoarea şi radiațiile aproape că nu se supuneau controlului. Stâncile şi solul, biciuite de arşiță şi de radiații, se transformau în praf.

Iar orizontul se târa foarte aproape, întotdeauna atârna deasupra capului, de parcă ar fi fost capătul lumii.

Dar nu asta făcea planeta să fie atât de ciudată, ci mai curând nefireasca deformare a tuturor liniilor, deformare greu de perceput. Poate că senzația de bizar se datora faptului că uriaşa masă a Soarelui înlătura existența unei linii drepte, înclinând acul magnetic şi modificând însăşi structura spațiului cosmic.

În timp ce gonea pe şesul prăfuit, Craig simți tot timpul această stare contrară obişnuințelor lui terestre. Maşina trecea printr-o băltoacă, împroşcând o topitură grea. În mintea distrată a lui Craig se învălmăşeau sute de gânduri dezlânate. Ochii lui ageri urmăreau, prin masca străvezie, urmele lăsate de maşina lui Kunt. Balonul cu oxigen şuiera uşurel, generatorul atmosferic pârâia, dar locurile străbătute erau liniştite.

Cercetând în jurul său, Craig observă că parcă îl urmărea o mare Sferă albastră, dar în curând uită de ea. Privi harta pe care erau indicate coordonatele vârtejului. Rămăseseră doar câteva mile. Şi iată-l ajuns în apropierea norului.

Craig nu-l sesiză de loc, cu toate că aparatele îl detectau şi-l indicau pe hartă, pe măsură ce se apropiau de el. Poate dacă ai sta sub un unghi drept față de vârtej, ai putea observa o licărire slabă, o vibrație, ca şi cum ai privi într-o oglindă ondulată. Altceva nu trăda prezența norului. Nu-ți dădeai seama unde începe şi unde se termină. Chiar având aparatele în mâini nu era greu să pătrunzi în el.

Craig tresări, aducându-şi aminte de primii călători interplanetari care nimereau în asemenea vârtejuri. Curajoşii astronauți îndrăzneau să descindă pe emisfera însorită, se încumetau să călătorească în acele străvechi scafandre. Aproape cu toții piereau în radiații, ca şi cum ar fi fost fierți.

Unii se îndreptau spre şesuri şi acolo dispăreau. Alții intrau în nor şi parcă se topeau în văzduh.

Bineînțeles, nu exista nici un fel de văzduh - nu mai exista de multe milioane de ani. Pe această planetă elementele libere dispăruseră de mult, iar toate elementele rămase, cu excepția celor ascunse adânc sub sol, erau atât de solid legate în combinații, încât era imposibil să fie extrase. Tot astfel dispăruse şi de pe Venus aerul lichid.

Vehiculul lui Kunt lăsase în praf şi pe pietre urme foarte clare, aşa încât nu le puteai pierde din ochi. Maşina lui Craig săltă puțin în sus, apoi plonjă într-o mică vale. Şi în centrul văiugii Craig văzu un joc straniu de lumină şi de întuneric.

Iată şi norul cosmic.

Craig se uită la aparate - i se tăie răsuflarea. Ce intensitate! Continuând să meargă pe urmele lui Kunt, Craig lunecă în vale, apropiindu-se tot mai mult de acea formă aproape invizibilă, care era vârtejul. Acolo maşina lui Kunt se oprise. Kunt ieşise, probabil, din maşină şi adusese aparatele mai aproape de vârtej; dârele lăsate de el brăzdau praful mărunt. Apoi se întorsese... se oprise şi se apropiase din nou de nor. Şi acolo...

Craig frână brusc, uitându-se înspăimântat prin parbriz. Îşi simțea pulsul bătându-i turbat în gât. Sări de pe scaun şi începu să îmbrace în grabă costumul cosmic.

Ieşind din maşină, se îndreptă spre grămada întunecată care zăcea pe sol. Se apropie încet, tot mai mult, şi groaza îi strângea inima în cleşte. În sfârşit, se opri. Arşița şi radiațiile îşi jucaseră rolul; calcinaseră, zbârciseră, îşi distruseseră victima, dar în mod neîndoielnic de pe sol îl privea fața moartă a lui Kunt Anderson!

Craig se ridică şi se uită în preajmă. Sferele colorate dansau pe coline, învârtindu-se şi împingându-se - martori

muți ai îngrozitoarei descoperiri. Una dintre ele, o sferă albastră, care era mai mare decât celelalte, se luase după maşina ce cobora valea; acum se legăna neliniştita la vreo 15 metri de Craig.

Kunt spusese: „nostim". Strigase asta, şi glasul îi trosnea şi-i vibra, înăbuşit de radiațiile puternice. Dar oare fusese Kunt? Poate că el şi murise când mesajul ajunsese la Craig?

Craig privi în jur. Sângele îi zvâcnea în tâmple. Să fie Sferele vinovate de moartea lui Kunt? Şi dacă este aşa, atunci de ce nu se ating şi de el, de Craig? Iată, sute de Sfere dansează pe colină. Dacă cel ce zace aici, cu ochii morți, ațintiți în bezna spațiului, este Kunt, atunci cine este celălalt care s-a întors la stație?

Va să zică, Sferele se dădeau drept oameni! Era posibilă una ca asta?! Desigur, ele erau mimi excelenți, dar nici chiar aşa: totdeauna se ivea ceva necorect în imitația lor - ceva stângaci şi fals. Craig îşi aminti ochii lui Kunt, când se întorsese la Centru, privirea lor rece, pustie, aşa cum este cea a oamenilor cruzi. Din cauza acestei priviri, îl furnicase pe spinare pe Craig. Şi Kunt, cel care juca şah atât de prost, câştigase de şase ori la rând.

Craig se uită din nou la maşină. Sferele colorate dansau ca şi înainte, pe coline, dar marea Sferă albastră dispăruse. O senzație groaznică, dar neclară îl făcu pe Craig să se întoarcă şi să privească la vârtej. La marginea acestuia stătea un om. Craig îl privi în tăcere, fără să se poată urni din loc.

Omul care stătea în fața lui la distanță de patruzeci de picioare era Cart Craig!

Trăsăturile propriei sale fețe, el întreg, un al doilea Cart Craig, ca şi cum ar fi cotit pe după colț şi s-ar fi ciocnit cu sine însuşi, venindu-şi în întâmpinare! Uimirea îl copleşise. Porni repede înainte, apoi se opri. Stupoarea se schimbă

deodată în groază; apăru conştiinţa primejdiei, ascuţită ca o lovitură de cuţit. Omul din faţă ridică mâna şi-l chemă la sine pe Craig, dar Craig stătea ca înfipt în pământ şi încerca să-şi dea seama de cele ce se întâmplau, să-şi liniştească tulburarea din creier. Nu era o simplă reflectare, deoarece omul n-avea pe el un costum cosmic, aşa cum avea Craig.

Şi nici nu era un om adevărat, altfel n-ar fi stat aşa, sub razele turbate ale Soarelui. Ar fi pierit într-o clipă. Dar la patruzeci de picioare de maşină bântuia vârtejul, care înghiţea pe oricine ar fi trecut de înfiorătoarea graniţă invizibilă. Vârtejul se deplasa cu o viteză de câteva picioare pe oră, iar locul în care stătea acum Craig şi unde, la picioarele lui, zăcea corpul lui Kunt, se găsise câteva ore mai înainte în sfera de acţiune a vârtejului.

Celălalt înainta, iar în acelaşi moment Craig se dădu înapoi şi mâna lui apucă revolverul. Însă n-apucă să-şi scoată arma decât pe jumătate: omul dispăru. Nici un fum, nici o vibrare a materiei care-şi schimbă starea. Omul se evaporase pur şi simplu. Dar în locul lui se legăna o mare Sferă albastră.

O sudoare rece apăru pe fruntea lui Craig şi i se scurse pe faţă. Ştia că fusese la un pas de moarte, ba poate chiar de ceva mai rău. Se întoarse şi se zvârli nebuneşte în maşină, trase uşa, apucă manetele.

Ca scos din minţi îşi gonea Craig vehiculul. Groaza îl prinsese în cleştii ei reci. De două ori a fost cât pe-aci să se-ntâmple o catastrofă: o dată maşina a plonjat într-un nor de praf, a doua oară a luat-o razna spre un lac de cositor topit. Craig strângea bine volanul, maşina sărea necontenit în sus pe colinele lunecoase. La naiba! Cel ce se-ntorsese în locul lui Kunt era leit Kunt. Ştia ce ştia Kunt, se purta ca şi Kunt. Aceleaşi obiceiuri, acelaşi glas, chiar cursul gândurilor era

acelaşi. Ce pot face oamenii, ce poate face omenirea împotriva acestei primejdii? Vor putea să-i deosebească pe pământenii adevărați de dublurile lor? Cum se puteau recunoaşte pe sine însuşi? Creatura care pătrunsese în Centru l-a bătut pe Crippie la şah. Bătrânul îl obişnuise pe Kunt cu ideea că felul lor de joc era oarecum egal. Dar Crippie ştia că-l poate bate pe Kunt oricând, în vreme ce Kunt nu ştia aceasta şi deci nici creatura ce-l reprezenta pe Kunt n-o ştia. Iată de ce Kunt cel fals s-a aşezat la masa de şah şi a câştigat şase partide la rând, spre mâhnirea şi perplexitatea bătrânului Crippie.

Avea totul vreun sens sau nu?

Sfera colorată se prefăcuse în Craig. Ea încercase să-l atragă pe Craig în norul cosmic. Probabil că Sferele sunt în stare să-şi modifice structură electronică şi astfel să pătrundă în vârtej fără să pățească nimic. Ele l-au atras acolo pe Kunt, luând înfățişarea unei ființe omeneşti şi trezindu-i astfel curiozitatea. El a intrat în vârtej, şi acolo Sferele colorate s-au năpustit asupra lui. Ele nu puteau atinge omul îmbrăcat în costum, deoarece costumul era o cameră cu fotoelemente, iar Sferele sunt aglomerări de energie. În lupta energiei cu fotoelementul întotdeauna învinge fotoelementul.

— Nu-s proaste, gândi Craig. Metoda Calului troian. Mai întâi s-au debarasat de Kunt, apoi au încercat să facă acelaşi lucru cu mine. Dacă în Centru ar exista două Sfere, nu le-ar fi greu să-l curețe şi pe Crippie.

Craig întoarse cu furie volanul. Frână înaintea trecătorii şi viră spre vale. Mai întâi trebuia căutata Sfera care joacă rolul lui Kunt. În primul rând trebuia găsită; apoi aveau să hotărască ce să facă cu ea.

*

Dar a găsi sfera nu era chiar atât de simplu. Craig şi

Crippie, îmbrăcați în costume spațiale, stăteau în mijlocul bucătăriei.

— Trebuie să fie pe undeva pe-aici, lua-m-ar dracu, spuse Crippie. Pur şi simplu s-a ascuns, iar noi nu l-am observat.

Craig dădu din cap:

— Nu, Crippie, nu se poate să nu-l fi observat. Am întors totul pe dos, n-am lăsat necercetată nici o crăpătură.

— Dar poate, îşi dădu cu părerea Crippie, şi-a dat seama că partida e pierdută şi şi-a luat tălpăşița. Poate că a întins o pe când păzeam camera de comandă.

— Poate, se învoi Craig. Şi eu m-am gândit la asta. Cel puțin ştiu că el ne-a distrus stația de radio. Se temea probabil că vom cere ajutor. Înseamnă că avea un plan pe care în acest moment poate că şi-l duce la îndeplinire.

Stația tăcea, dar liniştea era subliniată şi amplificată de sunete abia perceptibile: trosnetul slab al maşinilor la etajul inferior, şuieratul generatorului atmosferic, bolboroseala apei sintetizate.

— Fir-ar al naibii, pufni Crippie, ştiam că nu-i în stare s-o facă. Pur şi simplu Kunt nu putea câştiga la şah dacă juca fără şmecherii.

Din frigider se auzi un miorlăit disperat: „Miau-u!” Crippie porni înspre frigider şi apucă în drum mătura.

— Iar pisica asta blestemată, mormăi el, nu pierde nici un prilej să se vâre acolo.

Craig se repezi înainte şi-i trase lui Crippie mâna de pe uşa.

— Stai! porunci el.

Matilda continua să miaune jalnic.

— Dar Matilda...

— Şi dacă nu-i Matilda?! spuse Craig.

Dinspre uşa care dădea în coridor se auzi un tors uşor.

Amândoi se întoarseră. Matilda stătea în prag, arcuindu-şi spinarea; ridicându-şi coada pufoasă, se frecă de rama uşii. În momentul acela din frigider se auzi urletul sălbatic, furios, al unei pisici.

Ochii lui Crippie se îngustaseră. Mătura căzu cu zgomot pe jos.

— Dar noi n-avem decât o singură pisică!

— Bineînțeles, i-o tăie Craig. Una dintre ele este Matilda, iar cealaltă Kunt sau mai bine zis ceea ce a fost Kunt.

Vui un semnal strident. Craig se duse iute la luminator şi ridică jaluzeaua.

— Este Page! exclamă. S-a întors Page.

Craig se uită la Crippie, a cărui față exprima neîncrederea. Page plecase cu cinci ore mai înainte, fără oxigen, şi totuşi era acolo, se întorsese. Dar nici un om n-ar fi putut trăi fără oxigen mai mult de patru ore. Privirea lui Craig deveni dură; pielea frunții i se încreți între sprâncene.

— Crippie, spuse el brusc, ia în brațe pisica şi ține-o să nu fugă.

Crippie făcu o mutră acră, dar o ridică de jos pe Matilda. Ea torcea tare, agățându-se cu lăbuțele-i delicate de haină.

Page ieşi din maşină şi se îndreptă prin garaj direct spre Craig. Craig îl privea duşmănos, de sub casca scafandrului.

— Mi-ai nesocotit ordinul, spuse supărat. Ai plecat să prinzi Sfera şi chiar ai prins una.

— Nu-i nimic grav, căpitane Craig, spuse Page. Sunt ascultătoare ca nişte pisoi. Le-am îmblânzit fără nici o dificultate.

Fluiera şi din uşa deschisă a maşinii se rostogoliră două Sfere - una roşie şi una verde; se opriră şi începură să se legene. Craig le cântări şi le aprecie dintr-o privire.

— Băieți buni, observă simplu Page.

— Şi tocmai câți îți trebuia, spuse Craig.

Page tresări, dar se stăpâni imediat.

— Da, şi eu tot aşa gândesc. Desigur, am să-i învăț să umble cu aparatele, dar mi-e teamă că dacă se apropie de posturile de recepție, toate se duc dracului.

Craig se apropie de dulapul cu baloane de oxigen şi deschise uşa.

— Un lucru nu pot înțelege, spuse el. Te-am prevenit să nu deschizi dulapul. Şi te-am mai prevenit că fără oxigen ai să pieri. Şi totuşi eşti viu.

Page râse:

— Am avut ascuns puțin oxigen, căpitane. Parcă am presimțit că o să mă refuzi.

Craig scoase unul dintre baloane din dulap.

— Minți, Page, spuse el calm. N-ai avut alt oxigen. Nici n-aveai nevoie de el. Orice om ar fi murit, de o moarte groaznică, dacă ar fi ieşit de aci fără oxigen. Dar dumneata n-ai murit, pentru că nu eşti om!

Page se retrase repede, dar se opri în loc, îndreptându-şi privirea spre balonul cu oxigen, când celălalt îl şi strigă.

— O singură mişcare şi dau drumul oxigenului, spuse Craig sumbru, strângând între degete supapa de control. Ştii desigur ce înseamnă asta; este oxigen lichid sub presiune de 200 atmosfere. Mai rece chiar decât spațiul.

Craig râse cu o satisfacție răutăcioasă:

— O mică doză îți va întoarce pe dos organismul, nu-i aşa? Voi, Sferele, v-ați obişnuit să trăiți acolo la suprafață, într-o arşiță înfiorătoare, şi nu suportați frigul. Voi aveți nevoie de o cantitate colosală de energie, iar aici la noi, în interiorul stației, este puțină energie. Noi suntem nevoiți s-o păstrăm, pentru că altfel pierim. Dar în oxigenul lichid este şi mai puțină energie. Voi vă creați singuri mediul înconjurător şi-l

răspândiți chiar în jur, dar totuşi acesta este limitat.

— Dacă n-ar exista costumele cosmice, ai vorbi altfel, spuse amar Page.

— Costumele, probabil, v-au pus în încurcătură, zâmbi Craig. Noi le-am îmbrăcat pentru că goneam după prietenul dumitale. Cred că este în frigider.

— Prietenul meu este în frigider?

— Da, cel care s-a întors în locul lui Kunt. Când şi-a dat seama că suntem pe urmele lui, s-a transformat în Matilda. Dar a sărit peste cal. S-a simțit atât de mult Matilda încât a uitat cine este în realitate şi a intrat în frigider. Ceea ce nu i-a fost de loc pe plac.

Page păru cu totul copleşit. O clipă, trăsăturile feței lui deveniră difuze, apoi se precizară din nou.

— De vină-i faptul că întreceți măsura, continuă Craig. Uite şi acum, dumneata eşti mai mult Page decât Sferă, mai mult om decât o acumulare de energie.

— N-ar fi trebuit să facem această încercare, spuse Page. Cel mai bine ar fi fost să aşteptăm până când te înlocuia altcineva. Ştim doar că dumneata nu ne dispreţuieşti, cum o fac mulți oameni. Eu am spus că trebuie să aşteptăm, dar tocmai atunci în vârtejul cosmic a nimerit un om cu numele de Page...

Craig dădu din cap.

— Înțeleg, pur şi simplu nu puteați pierde ocazia. De obicei este greu de ajuns până la noi. Voi nu sunteți în stare să învingeți camerele cu fotoelemente. Trebuia totuşi să inventați ceva mai convingător. Povestea asta absurdă cu Sferele prinse...

— Page plecase însă chiar pentru asta, insistă falsul Page. Fireşte că n-ar fi reuşit s-o facă, dar era sigur de succes.

— A fost foarte viclean din partea voastră, spuse Craig. Să-

i aduci pe băieții voştri, prefăcându-te că i-ai prins, pentru ca la un moment dat să ne iei prin surprindere. Da, era mai viclean chiar decât ți se pare.

— Ascultă, spuse Page, nouă ne este limpede că am pierdut. Ce vreți să faceți acum?

— O să-i dăm drumul prietenului dumitale din frigider, spuse Craig. Apoi vom deschide uşile - şi sunteți liberi.

— Şi dacă nu plecăm?

— Atunci vom da drumul oxigenului lichid. Avem sus rezervoarele pline cu oxigen. Le vom goli, transformând totul într-un adevărat infern. Voi nu veți suporta şi veți pieri din lipsă de energie.

Din bucătărie se auzi un zgomot înfiorător. Ai fi crezut că un ghem de sârmă ghimpată hârjâie pe un acoperiş de tablă. Zgomotul era din când în când întrerupt de urletele lui Crippie. Pe trepte, din bucătărie, se rostogoli o sferă de blană, iar după ea Crippie agitând furios o mătură. Mingea se desfăcu, transformându-se în două pisici identice. Cozile stăteau băț, blana de pe spinare li se zburlise, ochii le luceau ca nişte focuri verzi.

— M-am săturat să țin pisica asta blestemată şi am... oftă Crippie.

— Am înțeles, îl întrerupse Craig. Şi ai băgat-o în frigider lângă cealaltă pisică.

— Chiar asta am făcut, recunoscu Crippie. Şi în fața mea s-a dezlănțuit iadul.

— Bine, spuse Craig. Acum, Page, spune care este a dumitale...

Page pronunță repede ceva şi una dintre pisici începu să se topească. Trăsăturile ei deveniră neclare şi ea se preschimbă într-o Sferă, într-o mică Sferă drăgălaşă, roz-pal.

Matilda scoase un urlet înfiorător şi o rupse la fugă.

— Page, spuse Craig, noi am fost întotdeauna împotriva complicațiilor. E suficient să vreți şi putem deveni prieteni. Nu există nici o cale...?

Page dădu din cap:

— Nu, căpitane. Noi şi oamenii suntem ca doi poli. Noi discutăm acum ca un om cu un alt om, în realitate însă diferența este covârşitoare, nu ne putem înțelege unul cu altul.

Page se opri şi spuse şovăind:

— Eşti un băiat de ispravă, Craig. Din dumneata ar fi ieşit o Sferă bună.

— Crippie, spuse Craig, deschide uşa.

Page se întoarse ca să plece, dar Craig îl strigă:

— Încă un minut. Ca un serviciu personal. Nu-mi poți spune din ce cauză s-a întâmplat toată povestea asta?

— Este greu de explicat, spuse Page. Vezi, prietene, toată problema este cultura. Desigur, *cultura* nu este cuvântul cel mai potrivit, dar nu pot exprima altfel lucrul acesta în graiul dumitale. Până la venirea voastră am avut cultura noastră, modul nostru de viață, gândurile noastre - erau ale noastre proprii. Noi ne-am dezvoltat altfel decât voi, noi n-am trecut, ca voi, prin această fază necoaptă care este civilizația. Noi am început dintr-un punct la care voi nu veți ajunge nici peste un milion de ani. Noi avem un țel, un ideal spre care tindem. Şi noi progresam. Nu-ți pot explica lucrul acesta. Şi deodată ați apărut voi...

— Mai departe ghicesc, îl întrerupse Craig. Noi am adus aci o influența străină, v-am nesocotit cultura, concepția de viață. Gândurile noastre le-au invadat pe ale voastre, iar voi ați devenit nişte simpli imitatori, prețuind deprinderi străine.

El se uită la Page:

— Oare nu există nici o soluție? Trebuie să ne duşmănim

din cauza asta, fir-ar al naibii?

Page se întoarse şi se îndreptă spre ieşire, după el mergeau două Sfere mari şi una mică, roz.

Stând în uşă, umăr lângă umăr, cei doi pământeni priveau cum ies Sferele colorate. Mai întâi Page păstră înfăţişarea omenească, dar apoi trăsăturile lui se pierdură, se strânseră şi iată că şi în locul lui se legăna acum o Sferă.

Crippie hohoti la urechea lui Craig:

— E violetă, lua-o-ar dracu!

*

Craig se aşeză la masă şi scrise un raport către Consiliul energiei solare; stiloul îi alergă repede pe hârtie.

„Cinci sute de ani au aşteptat înainte de a începe să acţioneze. Poate că au întârziat din precauţie sau în speranţa că vor găsi vreo altă soluţie. Sau poate că timpul se calculează la ei altfel. Pentru viaţa care se pierde în infinit, timpul n-are prea mare importanţă. În intervalul acestor cinci sute de ani ei ne-au observat, ne-au studiat. Au citit în creierul nostru, ne-au absorbit gândurile, ne-au cercetat cunoştinţele, s-au pătruns de individualitatea noastră. Probabil că ei ne cunosc mai bine decât ne cunoaştem noi înşine. Ce este stângaciul lor fel de a ne imita gândurile? O simplă viclenie? O încercare de a ne face să-i considerăm inofensivi? Sau între imitaţia lor şi gândurile noastre există aceeaşi diferenţă ca şi între parodie şi o adevărată operă de artă? Nu pot spune nimic. În această problemă n-am nici un fel de idei. Până acum n-am încercat să ne apărăm de ei pentru că-i consideram doar nişte fiinţe amuzante şi nimic mai mult. Nu ştiu dacă pisica din frigider era o Sferă sau Matilda, dar tocmai pisica mi-a dat ideea oxigenului lichid. Desigur, există şi mijloace mai eficace. Este bun orice poate să le scadă rapid energia. Sunt convins că ei vor face noi

încercări, chiar dacă vor trebui să aştepte încă cinci sute de ani. De aceea eu insist...”

Puse jos tocul. Coşul de hârtii care stătea în colţul camerei se mişcă şi din el ieşi Matilda. Coada ei stătea războinic drept în sus. Privindu-l cu dispreț pe Craig, ea se îndreptă spre uşă şi începu să coboare treptele.

Crippie îşi acorda vioara. Se gândea la Kunt. Lăsând deoparte discuțiile iscate din pricina şahului, ei fuseseră întotdeauna prieteni.

Craig se gândea cum să procedeze mai departe. Trebuia să se ducă după corpul lui Kunt şi să-l trimită pe Pământ, ca să fie înmormântat acolo. Dar mai întâi se va culca. Fir-ar al naibii, ce somn îi era!

Craig luă tocul şi continuă să scrie:

„...să se depună toate eforturile pentru inventarea armelor necesare... Dar de folosit le vom folosi doar pentru apărare. Despre o nimicire nici nu poate fi vorba...

De aceea trebuie să-i studiem, după cum ne studiază ei pe noi. Pentru a lupta cu ei trebuie să-i cunoaştem. Data viitoare, desigur, vor imagina un nou mod de atac. De asemenea, este necesar să organizăm verificarea fiecăruia care intră în stație, pentru a determina dacă este om sau sferă. Şi, în sfârşit, trebuie să depunem toate eforturile ca să ne asigurăm de altă sursă de energie pentru cazul în care Mercur ar deveni inaccesibil”.

Reciti raportul şi-l puse deoparte.

— N-o să le placă, îşi spuse Craig, în special ultimul punct. Dar trebuie să privim adevărul în față.

Craig şezu mult timp la masă, gândind. Apoi se ridică şi merse la luminator.

Afară, pe şesurile lui Mercur, dansau Sferele colorate - figuri de şah monstruoase se rostogoleau în praf. Cât

cuprindeau ochii, şesul era semănat cu figuri de şah ce treceau în galop. Şi la fiecare salt se înmulțeau.